VALPRÖVNINGSNÄMNDEN

NACKA KOMMUN	BESLUT 2015-01-14	Dnr 85-2014
2015 -02- 2 5		
Dnr		
Dpl		

Överklagande av Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut att fastställa utgången av valet till kommunfullmäktige i Nacka kommun

Länsstyrelsen i Stockholms län fastställde i ett beslut den 30 september 2014 utgången av valet till kommunfullmäktige i Nacka kommun den 14 september 2014. Vålresultatet tillkännagavs genom att protokollet med beslutet lades fram för granskning den 30 september 2014.

Redogörelse för överklagandet

Eric Myrin har överklagat länsstyrelsens beslut och anfört i huvudsak följande. Han röstade i valkretsen Nacka Västra. På Sverigedemokraternas kommunvalsedel skrev han till följande namn i nämnd ordning: Roger Mattsson, David Hyde, Fredric Elias Ericson, Bill Sjölund, Christofer Öberg. Eftersom Sverigedemokraterna gick till val på en öppen lista med möjlighet att skriva till namn bör rösten räknas som en ny valsedel. I länsstyrelsens protokoll över valet finns inte valsedeln medtagen och inte heller de namn som skrivits till i valkretsen Nacka Västra. Han misstänker att felaktigheter kan ha förekommit då hans och andra röstandes namn som har skrivits till på valsedlar inte har beaktats. Det kan komma att få betydelse om nuvarande ledamöter avgår under mandatperioden och nya ledamöter måste utses. Det är viktigt att flera namn finns.

Eric Myrin begär att Sverigedemokraternas röster i valet till kommunfullmäktige räknas om och att tillskrivna namn redovisas enligt gällande föreskrifter.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker bifall till överklagandet i den del som gäller redovisning av tillskrivna namn och anför i yttrande den 20 oktober 2014 i huvudsak följande.

Sverigedemokraterna har vid mandatfördelningen mellan partierna tilldefats ett mandat i valkretsen Nacka Västra. När länsstyrelsen utsett ledamöter och ersättare i kretsen har Eric Myrin utsetts till ledamot och Åsa Nyberg utsetts till ersättare. Både Myrin och Nyberg har blivit invalda på personliga röstetal. Myrin och Nyberg förekommer båda på den lista som partiet beställt via länsstyrelsen.

När överklagandet från Myrin kommit in har länsstyrelsen gjort en förnyad kontroll av valsedlar med namn som skrivits till i Nacka kommun, krets Nacka Västra. I valdistrikt Saltsjö-Duvnäs, Saltängen Ö samt valdistrikt Skogalund, har länsstyrelsen funnit tre valsedlar med namn som skrivits till, vilka inte har registrerats enligt länsstyrelsens rutiner. Dessa valsedlar med tillskrivna namn har inte varit med och valt in Myrin och Nyberg, eftersom de blivit invalda på personliga röstetal. De tillskrivna namnen kan således inte bli ersättare för vare sig Myrin eller Nyberg. Däremot kan de bli aktuella som ordinarie ledamöter om alla kandidater på den ursprungliga listan avgår i förtid.

Valmyndighetens yttrande

Valprövningsnämnden har berett Valmyndigheten tillfälle att yttra sig i ärendet. Valmyndigheten har i yttrande den 16 december 2014 anfört i huvudsak följande.

Om personröster eller valsedlar med kandidatnamn inte redovisats i protokollet från den slutliga rösträkningen kan länsstyrelsen inte ta hänsyn till dessa när efterträdare ska utses eftersom valsedlarna i fråga inte finns dokumenterade i protokollet. De tre valsedlarna borde rätteligen ha behandlats av Länsstyrelsen på

så sätt att nya valsedlar skulle ha skapats och rösterna registrerats i enlighet med 7 kap. 2 § 3 stycket vallagen (2005:837). De brister som konstaterats i fråga om redovisningen i protokollet av vissa valsedlar med kandidatnamn är avvikelser från föreskriven ordning på så sätt som avses i 15 kap. 13 § vallagen.

Inverkan på valutgången

Valmyndigheten instämmer i Länsstyrelsens uppfattning att om de tillskrivna kandidatnamnen på valsedlarna hade registrerats i enlighet med gällande bestämmelser skulle dessa kandidater ändå inte kunna väljas in som ersättare för vare sig Eric Myrin eller, efter hans avgång. Åsa Nyberg på grund av att Eric Myrin som är överst på den ursprungliga listan (0110-06099) har valts in på personligt röstetal. Däremot kan de tillskrivna kandidatnamnen på valsedlarna bli aktuella som ordinarie ledamöter om samtliga kandidater på den ursprungliga listan, som endast omfattar fem namn, avgår i förtid och länsstyrelsen under mandatperioden ska utse nya ledamöter. Det kan i sammanhanget noteras att en av de aktuella valsedlarna i valkretsen Nacka Västra upptar fem tillskrivna kandidatnamn, alltså ett ytterligare namn (Christofer Öberg) utöver de redan för valkretsen Nacka Östra fyra tillskrivna kandidatnamnen som har registrerats på en egen lista med listnummer 0110-10385.

Valmyndigheten bedömer att det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Rättelse genom en mindre ingripande åtgärd än onwal

Det är möjligt att åstadkomma rättelse genom en kompletterande sammanräkning.

Valmyndighetens slutsats

Valmyndigheten anser att det förekommit avvikelser från föreskriven ordning som avses i 15 kap. 13 § vallagen. Det kan med fog antas att avvikelserna inverkat på valutgängen. Rättelse kan åstadkommas genom kompletterande sammanräkning av valet till kommunfullmäktige i Nacka Västra avseende Sverigedemokraterna.

Valprövningsnämndens bedömning av överklagandet

Enligt 15 kap. 13 § vallagen ska Valprövningsnämnden upphäva ett val i den omfattning som behövs och förordna om omval i den berörda valkretsen

- 1. om det vid förberedande och genomförande av valet som en myndighet svarar för förekommit avvikelse från föreskriven ordning, eller
- 2. om någon hindrat röstningen, förvanskat lämnade röster eller otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Kan rättelse åstadkommas genom förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, ska nämnden i stället uppdra åt beslutsmyndigheten att vidta en sådan rättelse.

Rättelse ska ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Sverigedemokraterna hade inte anmält kandidater till kommunfullmäktigevalet i Nacka kommun. Enligt 7 kap. 2 § tredje stycket vallagen gäller att – om en väljare skriver till en kandidat på en valsedel för ett parti som inte registrerat sin partibeteckning eller anmält kandidater – väljaren ska anses ha lämnat en personröst för den kandidaten. Har flera kandidater skrivits till på en sådan valsedel, ska väljaren anses ha lämnat en personröst för den första kandidaten.

I 14 kap. vallagen finns bestämmelser om fördelning av mandat. I 1 § andra stycket anges att i fråga om val till landstings- och kommunfullmäktige ska länsstyrelsen fördela mandaten

mellan partierna och för varje valkrets fastställa vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare. I 9–12 §§ finns bestämmelser om utseende av ledamöter i riksdagsval. Enligt 13 § gäller att ledamöter i kommunfullmäktigevalet fastställs enligt vad som tillämpas beträffande riksdagsvalet. I första hand ska ordningen mellan kandidaterna bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal (9 §). Kan inte ett tillräckligt stort antal ledamöter utses på grundval av ett personligt röstetal ska ordningsföljden mellan återstående kandidater bestämmas genom att jämförelsetal beräknas enligt vad som närmare framgår av 10 §.

Bestämmelser om utseende av ersättare i kommunfullmäktige finns i 16 §. I bestämmelsen anges att ersättare i första hand utses på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 9 §. I andra hand utses ersättare genom en beräkning inom det parti för vilket han eller hon blivit vald. Vid varje beräkning tas i ett sådant fall hänsyn bara till de valsedlar som upptar ledamotens namn och som därför gällde för detta namn, när det fick plats i ordningen. Varje valsedel gäller som en hel röst. Röstvärdet ska tillgodoräknas det namn som står främst på sedeln av dem som inte blivit utsedda till ledamot. Den som får högsta röstetalet är utsedd till ersättare för den ledamot som beräkningen avser.

Vid den slutliga rösträkningen ska länsstyrelsen, enligt 13 kap. 5 § vallagen, föra protokoll. Vad som ska antecknas i protokollet framgår av 13 § valförordningen (2005:874). Bl.a. ska antalet godkända valsedlar för varje partibeteckning och lista som har fått mandat samt antalet godkända personröster och fördelningen av dessa antecknas (första stycket p. 1). Vid fördelningen av mandat vid val till landstings- och kommunfullmäktige ska länsstyrelsen också anteckna bl.a. vilka listor som förekommit med kandidater för de partier som har fått mandat (andra stycket p. 2).

I protokollet redovisas det officiella valresultatet. Det är innehållet i protokollet som sedan ligger till grund för länsstyrelsernas beslut att under löpande mandatperiod, med anledning av att ledamot eller ersättare avgår, utse nya ledamöter och ersättare. Vid sådana tillfällen har länsstyrelsen all information som behövs i protokollen från rösträkningen.

Om personröster eller valsedlar med kandidatnamn inte redovisats i protokollet från den slutliga rösträkningen torde länsstyrelsen inte kunna beakta dessa när efterträdare ska utses, eftersom valsedlarna i fråga inte finns dokumenterade i protokollet.

De brister som konstaterats i fråga om redovisningen i protokollet av vissa valsedlar med kandidatnamn är avvikelser från föreskriven ordning. Även om dessa avvikelser inte omedelbart påverkat utgången av valet skulle de kunna få inverkan om länsstyrelsen under mandatperioden ska utse nya ledamöter eller ersättare. Valprövningsnämnden finner därför att länsstyrelsen ska rätta det överklagade beslutet såvitt avser Sverigedemokraterna i valkretsen Nacka Västra och att en förnyad sammanräkning ska ske avseende Sverigedemokraterna i valkretsen.

Valprövningsnämndens beslut

Valprövningsnämnden förordnar, med delvis bifall till överklagandet, att Länsstyrelsen i Stockholms län ska rätta det överklagade beslutet genom en förnyad sammanräkning avseende Sverigedemokraterna i valkretsen Nacka Västra. På Valprövningsnämndens vägnar

Marianne Eliason Ordförande

Johan Sehlström

Föredragande

Expedition
Eric Myrin
Valmyndigheten
Länsstyrelsen i Stockholms län